

Základní škola a mateřská škola Chocenice, okres Plzeň-jih

Chocenice 140, 336 01 Blovice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

**„ Život nás baví a víme, že vítr stále fouká. Stačí
jen nastavit správně plachty.“**

Zpracoval: Mgr. Jana Bečková, Martina Křivancová

Platnost od 1.9.2024 do 31.8.2025

Identifikační údaje:

Základní škola a mateřská škola Chocenice

Adresa: Chocenice 140, 33601 Blovice

Telefon jídelna: 371522554

Telefon ZŠ: 371523266

Webové stránky: <https://www.chocenice.cz/obec-7/zakladni-a-materska-skola/>

e-mail: materskaskolachocenice@gmail.com

Ředitelka ZŠ a MŠ Chocenice: Mgr. Jaroslava Havlíková

Zřizovatel: Obec Chocenice

Platnost dokumentu : od 2.9. 2024

Projednáno v pedagogické radě dne 26.8. 2024

Projednáno ve školské radě

Charakteristika školy:

Mateřská škola je umístěna na okraji obce Chocenice, nedaleko lesů a luk, v blízkosti potoka a rybníků, uprostřed zeleně stranou, ale zároveň i na dosah obecního ruchu a hlavní dopravní tepny.

Prostředí skýtá nepřeberné možnosti rozvoje dítěte ve všech oblastech. Slouží k sezónním činnostem a sportům všeho druhu. Děti mají možnost poznávat přírodu tím nejpřirozenějším způsobem - pozorováním, ověřováním, činnostmi zaměřenými na péči nejen o zahradu, ale přirozené životní prostředí vůbec, a zároveň se mohou zapojovat do různých společenských a sportovních aktivit obce i blízkého města Blovice.

Mateřská škola byla otevřena 14.12.1979, původně dvoutřídní s kapacitou 60 dětí, od září 1983 je mateřskou školou jednotřídní s kapacitou 26 dětí.

1.1.2003 se mateřská škola spojila se základní školou a vznikl právní subjekt Základní škola a mateřská škola Chocenice.

Budova MŠ je přízemní, podsklepená. V přízemí budovy jsou prostory mateřské školy – ložnice, herna, šatna, umývárna a WC, tři učebny základní školy, šatna a

WC pro děti ZŠ, místnost a WC pro zaměstnance ZŠ. Mezi prostorami MŠ a ZŠ je umístěna kuchyně, jídelna a sklady potravin.

Budova mateřské školy je obklopena velkou oplocenou zahradou jak s přírodními kouty, tak hřištěm a mnoha různorodými hravými prvky.

Spolupráce

Naše mateřská škola pravidelně spolupracuje a je zároveň partnerem přidružené základní školy.

Spolupráce se základní školou se zaměřuje na:

- návštěvu budoucích prvňáčků ve škole – zapojení do výuky
- návštěvu učitelky 1. roč. v MŠ a naopak, vzájemným sdílením, seznamováním se s budoucími prvňáčky
- vzájemné půjčování odborných časopisů a literatury
- vzájemné půjčování pomůcek
- využívání tělocvičny a tělocvičného náradí ZŠ
- využívání hřiště a školní zahrady ZŠ
- využití digitálních technologií (plátno, projektor, PC, Tablet, Bee-Bot) k činnostem v MŠ

ZŠ a MŠ má společné zaměstnance – paní kuchařku a vedoucí školní jídelny.

Veškerou spolupráci bohatě doplňuje každodenní oboustranná vstřícnost.

Zároveň se respektují specifické potřeby dětí z MŠ a ZŠ. Při společných akcích se děti učí soužití, spolupráci a poznávání se svými staršími kamarády.

Vzájemná propojenost MŠ a ZŠ je pro předškolní děti velmi prospěšná, protože jejich vstup do první třídy je tímto bezproblémový.

Dále spolupracujeme:

- s městskou knihovnou Blovice
- s DDM Blovice
- se ZŠ Blovice- kurzy plavání
- s obecním úřadem a místními spolky- pořádání společných akcí
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Plzni.

Podmínky vzdělávání:

Věcné podmínky

Naše mateřská škola má dostatečně velké prostory a jejich uspořádání vyhovuje různým skupinovým i individuálním činnostem dětí. Je vybavena pestrou a širokou škálou hraček, moderních pomůcek, náčiní a doplňků rozvíjející děti ve všech vzdělávacích oblastech, přičemž prostředí je zcela uzpůsobeno dětem, koresponduje s jejich zájmy a potřebami a odkazuje na jejich práci a prožitky. Hračky a pomůcky plně odpovídají věku dětí a jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se orientovaly v jejich uložení. Veškerá vybavení jsou přizpůsobena antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná a bezpečná.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada a hřiště. Tyto prostory jsou vhodně vybavené a umožňují dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Přilehlá školní zahrada nabízí dětem pestré hry a pohybové činnosti na nové herní sestavě se skluzavkami, v dřevěné mašince, na kolotoči, houpačce, v

domečcích na hraní, rozvoj smyslů, motoriky, fantazie v průběhu her s vodou a pískem na pískovišti. Čtyři sady stolků s lavicemi se nabízí nejen k relaxaci, ale též k možnosti vzdělávacích činností přímo v přírodním prostředí.

Využívání přírodní části zahrady reflektuje požadavek RVP v oblasti postojů a hodnot environmentální výchovy, kdy EV přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

V roce 2021 a 2022 se vysadily na zahradu hrušně a jabloně. V roce 2022 se pořídila nová lehátka pro děti na odpočinek. V roce 2023 byla namontována na zahradu nová herní sestava se skluzavkami. V roce 2024 bylo položeno nové lino v šatně a byl pořízený nový interaktivní panel.

Životospráva

Dětem podáváme plnohodnotnou stravu, v jídelníčku je ve velké míře zastoupeno ovoce a zelenina. Děti vedeme k samostatnosti – při svačině se všichni sami obsluhují. Během celého dne mají děti k dispozici pestrý výběr tekutin.

Zajišťujeme pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.

Každý den zařazujeme pohybové aktivity a dostatečně dlouhý pobyt venku. V denním programu respektujeme individuální potřeby aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Poskytujeme dětem přirozený vzor podle zásad zdravého životního stylu.

Psychosociální podmínky

Dbáme na to, aby se v naší mateřské škole cítili děti i dospělí spokojeně a bezpečně.

Novým dětem umožňujeme postupnou adaptaci na prostředí za přítomnosti rodičů.

Všechny děti mají v MŠ rovnocenné postavení, ve třídě panuje přátelská atmosféra – všichni si říkáme jménem.

Respektujeme potřeby dětí, reagujeme na ně a napomáháme v jejich uspokojování. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád, proto společně vytváříme a následně dodržujeme pravidla soužití ve třídě.

Pedagogický přístup je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi.

Organizace chodu

Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Děti mají dostatečný prostor pro hru i dost času pro dokončení různých činností. Pevně je stanovena pouze doba jídla, ostatní činnosti přizpůsobujeme aktuální situaci.

Řízení mateřské školy:

Organizační řád školy vymezuje jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy, důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a vytváření prostředí důvěry a otevřenosti.

Zástupce ředitele z pověření ředitelky školy kontroluje a vyhodnocuje práci zaměstnanců mateřské školy.

Zástupce ředitele ve spolupráci s učitelkou MŠ vytváří ŠVP, pravidelně jej hodnotí a díky analýzám a zpětné vazbě vyvozují závěry pro další práci.

Ve škole je funkční informační systém, pedagogické porady se konají dle plánu,

provozní dle potřeby školy.

Mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou, se zřizovatelem – obcí Chocenice, místními spolky. Dlouhodobě spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Plzni.

Na chodu mateřské školy se podílejí také rodiče se svými připomínkami a podněty.

Personální podmínky:

Zástupce ředitele: Mgr. Jana Bečková

učitelka: Martina Křivancová

uklízečka: Radka Šímová

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Plně kvalifikované učitelky pracují na základě společně vytvořených pravidel. Obě se dále vzdělávají. Služby učitelek jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů.

Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení.

Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zde je zřejmá velká výhoda naší mateřské školy. Znalost rodinných příslušníků v malé obci, dlouholeté vzájemné vztahy, společné akce, to vše vytváří dobré klima pro práci s dětmi. Dáváme členům rodiny příležitost spolupodílet se na plánování vzdělávací práce i na zlepšování prostředí mateřské školy, přičemž chráníme soukromí rodiny a zachováváme diskrétnost o jejich vnitřních záležitostech.

Organizace vzdělávání

Mateřská škola je jednotřídní s kapacitou 26 dětí, třída je tedy věkově smíšená. Do MŠ jsou přijímány děti 3 – 6-ti leté.

Zápis dětí na další školní rok se koná vždy v termínu 5. – 16. května příslušného školního roku.

Od 1.9.2017 platí povinná předškolní docházka pro děti 5ti leté a starší. Tyto děti jsou přednostně přijímány do MŠ. Ředitelka stanovila povinnou docházku v době od 8,00 – 12,00 hodin.

Nepřítomnost dítěte v MŠ musí být písemně omluvena na příslušném formuláři.

Kritéria přijetí dětí do MŠ

- Děti s povinnou předškolní docházkou, s pobytem v Chocenicích, Zhůři, Kotousově, Chocenické Lhotě
- Dítě, které dosáhne k 31.8. daného roku určitého věku (4,3 roky), s pobytem v Chocenicích, Zhůři, Kotousově, Chocenické Lhotě
- Školu navštěvuje sourozenec dítěte

Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání stanovila ředitelka Základní školy a mateřské školy Chocenice a bude podle nich postupovat, pokud počet žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí.

Přednostně bude přijato dítě s vyšším celkovým hodnocením. Při rovnosti bodů bude upřednostněno dítě starší před mladším.

Denní řád

Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, děti

mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Vždy dbáme na osobní soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Děti mají dostatečný prostor pro hru i dost času pro dokončení různých činností.

Pevně je stanovena pouze doba jídla, ostatní činnosti přizpůsobujeme aktuální situaci.

Vnitřní denní režim:

Mateřská škola je zřízena jako škola s celodenním provozem s určenou dobou pobytu od 6,00 do 15,30 hod.

- 6,00 hod. – 8,40 hod. -příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí učitelkám do třídy, volné hry, zájmové činnosti a volné pohybové aktivity dětí
- 8,40 hod. – 9,00 hod -ranní komunikační kruh, pohybové aktivity
- 9,00 hod. – 9,15 hod -hygiena, svačina
- 9,15 hod. – 9,40 hod -řízené výchovně vzdělávací činnosti

- 9,40 hod. –11,40 hod. -příprava na pobyt venku, pobyt venku
- 11,40 hod. – 12,10 hod. -hygiena, oběd
- 12,10 hod. – 14,30 hod. -příprava na odpočinek, odpočinek, tiché hry, individuální práce s předškoláky
- 14,30 hod. – 15,00 hod. –hygiena, odpolední svačina
- 15,00 hod. – 15,30 hod. -volné hry, odchod dětí

Uvedený denní režim je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby a na různé situace při akcích školy.

Charakteristika vzdělávacího programu:

Veškeré výchovně-vzdělávací aktivity MŠ vycházejí z Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který je reprezentován tímto Školním vzdělávacím programem, v naší jednotřídní mateřské škole zároveň i programem třídním.

Od září 2024 pracujeme s novým Školním vzdělávacím programem nazvaným:

„Cesta světem, zahrádkou, vždy začíná pohádkou.“

Naší prioritou je přirozenou formou podporovat osobnostní a sociální rozvoj dítěte, podporovat a rozvíjet sociální a citové vztahy mezi dětmi. Novými či vzájemně předávanými zkušenostmi, poznatky, dovednostmi a získanými osobními i společnými prožitky co nejlépe připravit děti na start do další životní etapy.

V neposlední řadě také program usiluje o začlenění MŠ do místního společenství formou spolupráce s rodiči, prarodiči, přiřazenou ZŠ, obecními spolky, domovem pro seniory atd.

V rámci různých doplňkových činností (vybavením tříd, zahrady atd.) se snažíme také podpořit a rozvíjet enviromentální a polytechnické prvky při práci v MŠ.

Koncepce školy

Naší hlavní snahou je dosáhnout toho, aby v naší mateřské škole byly spokojené děti. Příjemné klima se snažíme vytvořit i pro personál a rodiče. Snažíme se připravit dětem především šťastné dětství plné bohatých zážitků.

Učíme děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě a snažíme se vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí, pěstujeme u dětí odpovědnost za svá jednání, využíváme přirozených životních situací k přirozenému učení vlastním prožitkem a záměrně vedeme děti ke zdravému životnímu stylu.

Využíváme krásné prostředí naší obce, blízkost lesa, luk, potoka a rybníků, možnost přímého kontaktu s přírodou, zvířaty jak domácími tak žijícími ve volné přírodě.

Podporujeme rozvoj sociálně - kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte, učíme je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty. Využíváme veřejné prezentace dětí při akcích jako je Mikuláš, jarmarky, zpívání koled u obecního vánočního stromečku, vystoupení pro důchodce, karneval, Velikonoce, besídky

k významným dnům, rozloučení s předškoláky a jejich pasování na školáky.

Spolupracujeme nejen s přidruženou ZŠ v Chocenicích, ale též se ZŠ Blovice, kde absolvujeme plaveckou výuku. Na hříšních základních škol zlepšujeme tělesnou zdatnost dětí, rozvoj pohybových dovedností i dopravní zkušenosti. Přírodní terén v okolí obce využíváme nejen k vycházkám za novými poznatky, ale také na zlepšování tělesné kondice dětí.

Podporujeme duševní pohodu dětí, rozvíjíme jejich intelekt, řeč, poznávací procesy a funkce, city, vůli cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností se zapojením všech smyslů.

Během pobytu dětí v MŠ dbáme na celostný harmonický vývoj dítěte, komunikační a sociální dovednosti a samozřejmě individuální přístup ke každému dítěti.

Naše motto:

Pojďte s námi kluci, holky,

do naší Chocenské školky.

Máme tady prima hračky,

skluzavky a prolézačky.

Zacvičíme, zazpíváme,

bude to jen chvilinka,
a než se vše naučíme, a než si vše užijeme,
přijde pro nás maminka.

**Název našeho školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání je:
„ Život nás baví a víme, že vítr stále fouká. Stačí jen nastavit správně
plachty.“**

Náš flexibilní ŠVP je totožný se systematicky dotvářeným či průběžně upravovaným TVP dle analýz diagnostik, evaluací a potřebných situací nazvaným pro školní rok 2024/25:

NA JEDNÉ LODI

Charakteristika: Dobrodružné výpravy opírající se o dětem blízké pohádky či příběhy jim odhalí zákonitosti života naší Země. Příběhy na sebe vhodně navazují a zároveň prolínají celým školním rokem. Ponoříme se do vzájemných souvislostí, které společně prožijeme a postupně společně probádáme.

Hlavní záměr:

Přirozenou formou podporovat osobnostní a sociální rozvoj dítěte, rozvíjet jeho učení a poznání novými či vzájemně předávanými zkušenostmi, vědomostmi,

dovednostmi a získanými osobními i společnými prožitky, podporovat a rozvíjet sociální a citové vztahy mezi dětmi, a co nejlépe připravit děti na start do další životní etapy.

Dlouhodobé cíle:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
4. vytváření vhodných podmínek pro předškolní vzdělávání
5. respektování individuálních potřeb a možností dítěte

Naše cíle:

- 1) vytvořit klidné a podnětné prostředí, ve kterém budou děti spokojené
- 2) rozvíjet individuální schopnosti a dovednosti dětí
- 3) uspokojovat zájmy a potřeby dětí
- 4) zapojit rodiče do života školy

Způsoby:

- vstřícným přístupem učitelek k dětem při řešení konfliktů a různých situací
- posílením jistoty dětí, že učitelka je ve třídě pro ně - se vším pomůže
- společným vytvořením pravidel chování a jejich dodržováním
- objektivním hodnocením rozvíjet sebeúctu dětí
- společnými akcemi s rodiči

- informováním rodičů o dění ve škole – nástěnky v šatně dětí, internetové stránky školy, schůzky s rodiči, každodenní styk s rodiči

Metody práce s dětmi:

- slovní- kladení otázek, diskuze v komunitním kruhu, didaktická hra, návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další.
- názorné-přímé pozorování, předvádění, pokus, exkurze, vycházka,...
- dovednostně-praktické -praktické činnosti, experimentování, získávání a upevňování poznatků pomocí přímé manipulace s využitím všech smyslů
- aktivizující-diskuze, řešení problémů, situace z reálného života a hraní rolí, improvizovaná dramatika

Formy:

- učení hrou prožitkové, kooperativní a tematické
- činnosti dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte
- situační učení
- spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby
- individuální a indulizovaná skupinová organizace výuky– vycházející z dětské volby, založené na přímém pozorování a manipulaci
- hry a zábavné činnosti ve třídě, na zahradě, v přírodě

- komunitní kruh
- individuální nebo skupinové řízené činnosti
- vycházky do přírody

Učitelky využívají k vzdělávání dětí všech činností a situací v průběhu celého dne v mateřské škole.

Aktivity doplňující a rozšiřující vzdělávací program:

- divadelní představení v MŠ
- spolupráce s městskou knihovnou Blovice
- spolupráce s DDM Blovice
- sváteční dny v MŠ
- Vánoce
- Velikonoce
- Den matek
- Den dětí
- Rozloučení s předškoláky
- kurz plavání
- polodenní výlety po okolí
- celodenní zájezd

Spolupráce se základní školou

- Návštěva budoucích prvňáčků ve škole – zapojení do výuky
- Návštěva učitelky 1. roč. v MŠ a naopak, vzájemné sdílení zkušeností

- Vzájemné půjčování odborných časopisů a literatury
- Vzájemné půjčování pomůcek
- Využívání tělocvičny a tělocvičného nářadí ZŠ
- Využívání hřiště a školní zahrady ZŠ
- Využití digitálních technologií (plátno, projektor, PC, Tablet, Bee-Bot) k činnostem v MŠ

ZŠ a MŠ má společné zaměstnance – paní kuchařku a vedoucí školní jídelny. Veškerou spoluprací bohatě doplňuje každodenní oboustranná vstřícnost. Zároveň se respektují specifické potřeby dětí z MŠ a ZŠ. Při společných akcích se děti učí soužití, spolupráci a poznávání se svými staršími kamarády. Vzájemná propojenost MŠ a ZŠ je pro předškolní děti velmi prospěšná, protože jejich vstup do první třídy je bezproblémový.

Společné akce MŠ a ZŠ

- Divadelní představení dle aktuální nabídky (v prostorách školy i v kulturních zařízeních)
- Pouštění draků
- Společné vánoční tvoření
- Vánoční vystoupení
- Vzájemné návštěvy – masopust, čertí škola
- Stopovačka a další hry v lese

- Návštěva Lvíčka
- Celodenní výlet

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami se zapojují do všech činností školy.

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme plán pedagogické podpory dítěte (dále PLPP). PLPP sestavují třídní učitelky, má písemnou podobu.

PLPP bude zpracován na základě použití obvyklých diagnostických metod a rozhovorů s rodiči.

Na základě PLPP škola poskytuje dítěti opatření prvního stupně. Nejpozději po 3 měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Spoluprací se školským poradenským zařízením je pověřen zástupce ředitele.

Na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce dítěte škola zpracovává individuální vzdělávací plán.

Vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním

Vzdělávací program je koncipován vždy tak, aby byl brán zřetel na tyto děti a aby jim byly vytvořeny podmínky podporující jejich vzdělávání a posilující jejich zdravotní stav.

Zákonní zástupci dětí, které trpí potravinovou alergií nebo onemocněním omezujícím běžný příjem potravy mají neomezený přístup k aktuálnímu jídelníčku a mohou stravu upravit, či doplnit dle potřeby dítěte. O změně v jídelníčku musí včas informovat přítomnou učitelku. V případě potřeby je ve

spolupráci se zákonným zástupcem dítěte, vedoucí školní jídelny a mateřskou školou vypracován individuální plán stravování. Tento plán je sestaven na základě lékařské zprávy.

Vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

Zákonní zástupci vzdělávaných dětí, kteří se nacházejí ve finanční tísní, mohou požádat o osvobození od úplaty za předškolní vzdělávání. Dětem se sníženou sociální adaptabilitou a potřebou intenzivnější výchovné stimulace je poskytována speciálně pedagogická podpora a jejich zákonným zástupcům je nabízeno poradenství a konzultace. I v naší malé škole nezapomínáme na prevenci sociálně patologických jevů.

Vzdělávání dětí s OŠD

Pro děti s OŠD vypracovává třídní učitelka individuální vzdělávací program. S ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáka upravuje organizaci nebo obsah vzdělávání žáka, ve spolupráci s poradenským zařízením, tj. speciálně pedagogickým centrem nebo pedagogicko-psychologickou poradnou.

Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Pro děti mimořádně nadané a nadané může škola vypracovat plán pedagogické podpory dítěte (PLPP). PLPP sestavují učitelky za pomoci speciálního pedagoga (ředitelky školy), má písemnou podobu.

Po 3 měsících bude PLPP vyhodnocován, pokud PLPP nepovede k naplňování stanovených cílů, bude zákonným zástupcům doporučeno vyšetření dítěte

v ŠPZ. Za realizaci PLPP odpovídá zástupce ředitele.

Na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce dítěte škola zpracovává individuální vzdělávací plán (dále jen IVP).

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

S účinností od 1. září 2021 je nastaveno systémové řešení vzdělávání cizinců ve školách, a to vyhláškou č. 271/2021 Sb. o předškolním vzdělávání. Novelizace se týká poskytování jazykové přípravy v předškolním vzdělávání. (RVP PV MŠMT, Praha 2021–37–8.4)

Cizinec je fyzická osoba, která není občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. V případě, že má fyzická osoba dvojí občanství, z nichž jedno z nich je české, se taková osoba nepovažuje za cizince.

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, včetně dětí s nedostatečnou znalostí češtiny dostávají pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání cílenou pravidelnou podporu při osvojování českého jazyka již od samotného nástupu do naší mateřské školy.

V případě počtu 1 až 3 dětí cizinců je dětem poskytována individuální jazyková podpora v rámci běžných vzdělávacích činností.

V případě 4 a více dětí-cizinců v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání v povinném předškolním vzdělávání zřizujeme skupinu pro jazykovou přípravu v souladu s § 1e vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání. Jazykovou přípravu poskytujeme pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání, a to v rozsahu jedné hodiny týdně rozdělené do dvou nebo více bloků. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařazujeme

do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, a to i do vyššího počtu než osm dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí cizinců. Jako podpůrný materiál při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka využíváme Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Poskytujeme dětem jazykovou podporu jednak v rámci běžné činnosti, při které dochází díky kontaktu dětí mezi sebou a kontaktu s učiteli přirozeně ke vzdělávání v češtině, tak individuálním a skupinovým vzděláváním s větším konkrétním zacílením takovým způsobem, aby při přechodu na základní školu děti měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Vzdělávací obsah MŠ pro školní rok 2023/2024:

Učitelky mateřské školy pracují v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a jejich hlavním cílem je, aby se každý den stal pro děti i učitelky tím nejhezčím.

V našem ŠVP a TVP jsou respektovány rámcové cíle a klíčové kompetence předškolního vzdělávání.

Vzdělávání probíhá pomocí 4 různě dlouhých integrovaných bloků, ve kterých je podchycen vzdělávací obsah na celý rok.

Vyplouváme!
Společný zimní čas
Jak se budí jaro
Svět je velký barevný míč

Integrovaný blok: Vyplouváme!

Cíl:

Vnímání vlastností lidí, jejich pocitů, vytváření přátelských vztahů, osvojení si základních společenských návyků a empatie, poznávání základů zdravé životosprávy, posilování prosociálního chování a pozorování změn v přírodě.

Charakteristika:

V tomto období vyprávíme o zážitcích z prázdnin. Zaměřujeme se na seznámení s prostředím školy, možnostmi tvoření ve třídě, koutků ke hře. Společně vytváříme rituály a pravidla pro soužití v mateřské škole, seznamujeme se s pravidly bezpečného chování ve třídě, na zahradě, na ulici a v okolí mateřské školy. Vedeme děti k uvědomění si, kam patřím, kdo patří ke mně a jak si pomáháme. Pozorujeme změny v přírodě a rozvíjíme poznatky o počínajícím podzimu. Vnímání vlastností lidí, jejich pocitů, vytváření přátelských vztahů,

osvojení si základních společenských návyků, poznávání základů zdravé životosprávy, posilování prosociálního chování.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- získávání prostor k uvědomění si, že školka je místo, kde se stále něco děje, kde se mu nic nestane a kde mu pomohou, když bude potřebovat – cítit se bezpečně v novém prostředí
- osvojování správných hygienických návyků

Vzdělávací nabídka

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním

Očekávané výstupy

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat se apod.)

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- ověřování úrovně výslovnosti a vyjadřovacích schopností

Vzdělávací nabídka

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

Očekávané výstupy

- pojmenovat většinu toho čím je obklopeno
- domluvit se slovy a gesty

Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- získávání relativní citové samostatnosti
- Vzdělávací nabídka
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- spontánní hra

Očekávané výstupy

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ)

Vzdělávací nabídka

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí

Vzdělávací nabídka

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

.

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti)
  - prožívání tradičních činností spojených s obdobím podzimu – pouštění draků, pečení martinských rohlíčků apod.

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- *dítě ukončující předškolní vzdělávání*
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

- *dítě ukončující předškolní vzdělávání*
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní kompetence

- *dítě ukončující předškolní vzdělávání*
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Sociální a personální kompetence

- *dítě ukončující předškolní vzdělávání*
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- *dítě ukončující předškolní vzdělávání*
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Téma: Mávání prázdninám, aneb společně si hrajeme

CÍL PRO DĚTI: Seznámit se a vytvořit pravidla pro soužití v mateřské škole

CÍL PRO UČITELKY: Usnadnit dětem nástup do MŠ po prázdninách

CÍL PRO POBYT VENKU: Stanovit si pravidla pro pobyt venku a respektovat je

Konkretizované očekávané výstupy:

- Seznámit se s kamarády – znát jména
- Znat svou značku, umět ji najít
- Přijímat pobyt v MŠ jako součást běžného života – zvládnout odloučení od rodičů
- Orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v prostorách MŠ – pravidla, BOZP

- Zacházet správně s předměty v MŠ (stavebnice, hračky)
- Udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce – motivační píseň
- Pečovat o osobní hygienu – mytí rukou („To jsou ruce...“), splachování toalety, umět používat kapesník
- Spontánně vyprávět zážitky – starší děti samostatně, nové s pomocí učitelky
- Uvědomit si, že jsem součástí skupiny (společná výroba rybníčku)
- Posílit/získat sociální dovednost poprosit, poděkovat
- Pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- Zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými
- Provést jednoduchý pohyb dle vzoru a pokynu
- Doprovázet pohyb zpěvem
- Grafomotorika – uvolněné zápěstí (preferance L/P ruky)
- Všímat si, co si druhý přeje – dělit se o hračky
- Dodržovat pravidla konverzace – řečová kázeň
- Posílení sounáležitosti se skupinou
- Posílit sociální návyky (pozdravit...)
- Seznámit s pravidly slušného chování a ohleduplnosti
- Práce s barvou (vodové barvy, temperové barvy)

- Grafomotorika – kresba postavy – pastelka, tužka
- Návčik práce s nůžkami (větší děti)

Téma: Plný podzimní košíček

CÍL PRO DĚTI: Chovat se šetrně k přírodě, umět využívat její „dary“

CÍL PRO UČITELKY: Učit děti neničit přírodu, chovat se k ní s úctou

CÍL PRO POBYT VENKU: Vnímat změny podzimního počasí

Konkretizované očekávané výstupy:

- Dobře znát počet 1 - 5 (předškoláci 1-10)
- Propojit pohyb s hudbou - úkrok stranou (Měla babka)
- Tancovat ve dvojici
- Poznat plody, které nám dává zahrada
- Rozlišit ovoce x zelenina
- Držet správně tužku – špetkový úchop, uvolněné zápěstí (jablka na míse)
- Umět nakreslit svislou a vodorovnou čáru - žebřík
- Umět nakreslit spodní ovál, kruh (mísa)
- Poznat pojmy – na, vedle, pod (košík s ovocem x strom)

- Vytrhávat tvar podle čáry (hruška, jablko)
- Poznat a najít slova, která se rýmují, doplnění rýmu – předškoláci (popletený rým)
- Umět nabídnout pomoc
- Pěstovat pozitivní vztah k přírodě a jejím plodinám – pohádka, využití
- Naučit se pracovat s jídlem – pečení štrůdlu, kompot
- Poznat zdravou a nezdravou potravinu
- Dělit dle pokynu (jablka, hrušky)
- Umět pozorně naslouchat
- Spojit říkanku s pohybem (Bramboru)
- Zacházet s jednoduchými rytmickými nástroji – bubínek **Téma:**

Téma: Divadlo si spolu užijeme

CÍL PRO DĚTI: Rozvoj souvislého slovního projevu, reprodukce slyšeného textu

CÍL PRO UČITELKY: Prostřednictvím pohádky učit děti rozlišovat dobro a zlo, pravdu a lež

CÍL PRO POBYT VENKU: Rozpoznat co se děje s přírodou na podzim

Konkretizované očekávané výstupy:

- Dramatizace pohádky
- Ilustrace pohádky

- Poznat rozdíl mezi veršovanou pohádkou a prózou
- Pokusit se samostatně vyprávět pohádku (podle obrázků)
- Procvičit pojmy – první, poslední, před, za, hned před, hned za
- Dějová souslednost (seřadit obrázky)
- Zvládat výtvarné činnosti – lepení, stříhání (pytel obilí, brambory, lepení zrníček)
- Běhat s vyhýbáním, slalom (HPH píseň – Běží myška po strništi)
- Spojit říkanku s pohybem (brambora)

Téma: Podzim maluje do knihy

Cíl pro děti: Umět pojmenovat různé druhy knih, umí zacházet s knihou a umí využít knihu jako zdroj informací

Cíl pro učitelky: Vzbudit u dětí zájem o knihy a čtený text

Cíl pobytu venku: Seznámit děti s prostředím knihovny, knihkupectví

Konkretizované očekávané výstupy:

- Umět si vybrat činnost
- Získat pozitivní vztah ke knize
- Umět vyslechnout příběh

- Umět převyprávět a vyprávět krátký příběh
- Posílit pravidla vhodného chování mimo MŠ – návštěva knihovny
- Umět vyprávět viděné (pohádka)
- Umět pozorně naslouchat
- „ilustrace“ příběhu – vytvoření vlastní knihy (předškoláci)
- Pravidla práce s knihou
- Rozlišit typy knih (obrázková, leporelo, s textem, encyklopedie)

Téma: Není drak jako drak – už se draků nebojíme

Cíl pro děti: Umět pojmenovat barvy, geometrické tvary a vnímat emoce druhých

Cíl pro učitelky: Seznámit hravou (výtvarnou) formou s barvami, geometrickými tvary , prohlubovat empatii u dětí

Cíl pobytu venku: Naučit se pouštět draka

Konkretizované očekávané výstupy:

- Pozorovat změny v přírodě
- Rozlišit základní barvy (předškoláci i doplňkové) – navazuje na předchozí téma

- Rozlišovat a umět použít geometrické tvary
- Pravidelné střídání barev – práce dle pokynu
- Grafomotorika – opis „osmičky“ – velký i malý formát – uvolněná ruka
- Pracovat s výtvarnými materiály – skládání papíru, lepení
- Znázornit hudbu pohybem (vítr, létání)
- Poznat a vyhledat homonyma (stejně znějící, různého významu – drak x drak)
- Vyslovovat hlásky správně – jednoduché jazykolamy
- Seznámit se s hudebními nástroji, vnímat tóny (bubínek –slabý x silný vítr)
- Nácvik písně Vyletěl si pyšný drak
- Dodržovat dohodnutá pravidla – pouštění draků
- Porozumět běžným projevům emocí a nálad (veselý, smutný, radostný, zlostný...) - draci

Téma: Listopad, listopad, lísteček mi na dlaň spad

Cíl pro děti: Vědět, kdo v lese žije a co tam roste a jak se tam chovat

Cíl pro učitelky: Seznámit děti se životem v lese a jeho důležitostí pro naši Zemi.

Cíl pobytu venku: Návštěva lesa a poznávání druhů stromů, rostlin.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Vědět, jak se chovat v lese
- Umět pojmenovat k čemu slouží les (zvířata, kyslík)
- Pozorovat změny v přírodě – přechod, léto – podzim/rozlišit roční období
- Poznat podzimní plody – třídění, společné znaky (kaštiny, žaludy, šípky..)
- Umět rozlišit houby jedlé/nejedlé
- Využívat přírodní materiály při pracovních a výtvarných činnostech
- Poznat základní (Předškoláci i doplňkové) barvy - listy
- Pracovat ve skupině – podzimní obraz - koláž
- Experimentovat s materiály
- Pohybovat se rytmicky – Muchomůrka sedí v lesíčku
- Poznávat a využívat výtvarné možnosti (mísit barvy...)
- Zkoumat odlišné účinky vlhkých a suchých podkladů – zapouštění barev, otisk listu

Téma: Vlaštovičko letí!

Cíl pro děti: Děti se učí rozlišovat stěhovavé ptáky od těch, kteří u nás zůstávají.

Cíl pro učitelky: Vzbudit pocit sounáležitosti s živou přírodou

Cíl pro pobyt venku: Umístění krmítka, pozorování ptactva.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Umět pojmenovat ptactvo, které se u nás často objevuje – třídit, znaky
- Znat druhy ptáků, kteří odlétají, a kteří u nás zůstávají
- Znat a umět použít počet 1 -10 (ptáci na drátě)
- Grafomotorika – uvolnění zápěstí – zrníčka (ptáček zobe zrní), vodorovná čára (dráty)
- Umět zacházet s lepidlem a nůžkami
- Převyprávět vyslechnutý příběh + dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat (Pohádka O poslední vlaštovce)
- Sledovat očima zleva, doprava
- Rozlišit roční období
- Uvědomit si vztahy mezi lidmi (zvířaty)
- Cítit sounáležitost s ostatními (příběh)

Téma: Staneme se hudebníkem

Cíl pro děti: Znat základní hudební nástroje, rytmizace.

Cíl pro učitelky: Vzbudit u dětí zájem o hudbu poslechem, hrou na hudební nástroje, zpěvem.

Cíl pro pobyt venku: Vytvoření hudebních nástrojů z přírodnin, návštěva koncertu.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Poznat hudební nástroje podle obrázku
- Rozlišit typy nástrojů (dechové a strunné)
- Umět napodobit hru na hudební nástroj (z nás bude kapela)
- Rozpoznat píseň podle melodie
- Udržet jednoduchý rytmus
- Rytmizace slov
- Hra na tělo
- Hra na Orfovy nástroje
- Zapamatovat si písničky a básničky (nácvič na vystoupení)
- Umět pojmenovat různá počasí
- Grafomotorika – svislá čára – držení tužky, uvolněné zápěstí, L/P, kruh
- Zacházet správně s výtvarnými potřebami – vodové barvy – barevný deštník, duha
- Rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý/velký domeček)

- Pohybové dovednosti – přeskok snožmo, přeskok v běhu, vyhýbání (louže)
  - Projevovat zdvořilost a ohleduplnost ke svým kamarádům a dospělým
  - Oživovat tradice – sv. Martin (poslouchat příběh, spojit s činnostmi)
- Zapojit se do netradiční školkové činnosti – pečení martinských

Integrovaný blok: Společný zimní čas

Cíl:

Mít povědomí o přírodních zákonitostech, získání základních poznatků o přírodě a jejích proměnách, získávání povědomí o tom, že ve spolupráci je síla, naučit se jak pečovat o zdraví své i druhých, mít povědomí o správné životosprávě.

Charakteristika:

V tomto bloku se zaměříme na vnímání změn počasí, přímé pozorování změn v přírodě, zaměříme se na činnosti související s podzimem a přírodou. Děti si budou vytvářet pozitivní vztah k přírodě a povědomí o přírodních jevech, chránit ji, pečovat o ni a vnímat proměnlivost přírody během podzimu a pozorovat barvy podzimu, svět všemi smysly. Zaměříme se na rozvíjení fantazie při tvoření z přírodnin, rozlišování různých druhů materiálů, porovnávání jejich tvarů, struktury, velikosti, počtu, na zkoumání, co je uvnitř. Budeme porovnávat plodiny, poznávat je všemi smysly – co roste na poli, na zahrádce a v lese. Děti budou poznávat zvířata volně žijící v přírodě a jejich přípravu na zimu. Seznámíme děti s částmi těla, jak pečovat o zdraví, kde najdeme vitamíny, co dělat pro ochranu zdraví. Podpoříme zdravé životní návyky a postoje (zdravý životní styl, protidrogová prevence, nebezpečí návykových látek). Přiblížíme dětem zvyky a tradice spojené s příchodem adventu. Radostné prožívání předvánočního období v činnostech výtvarných, pracovních, hudebních a pohybových. Všechny činnosti budou směřovat k přípravě, realizaci a oslavě vánočních svátků. Prožijeme s dětmi kouzlo Vánoc a přiblížíme vánoční tradice a zvyky. Budeme rozvíjet základní kulturně společenské postoje, návyky a dovednosti, vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách a posilovat citové vazby ke svým blízkým.

Seznámíme děti s lidovou tradicí „Tři králové“. Budeme poznávat znaky zimního období, projevy počasí a dělat pokusy se sněhem a ledem. Zařadíme zimní hry a sporty, zaměříme se na zásady bezpečného chování. Děti budou pečovat o zvířátka a ptáčky v zimě. U předškolních dětí budeme podporovat grafomotorické činnosti, předmatematické a předčtenářské dovednosti. Připomeneme si tradice spojené s masopustem, připravíme karneval. Poznáváme roční období, časové pojmy a představy o čase. Prostřednictvím

bajek poznáváme lidské povahové vlastnosti a pomocí pohádkových bytostí seznamujeme děti s dobrem a zlem.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
  - osvojení si poznatků o pohybových činnostech
  - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
    - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- uvědomění si vlastního těla
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj a užívání všech smyslů

Očekávané výstupy

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně-pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- zorganizovat hru

Vzdělávací nabídka

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

Dítě a jeho psychika

Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
  - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj a kultivovaného projevu
- krátký text z paměti

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vytvořit jednoduchý rým
- sledovat očima zleva doprava

- poznat některá písmena a číslice, poznat napsané své jméno
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- samostatný slovní projev na určité téma
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
  - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
  - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci

- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Očekávané výstupy

- spolupracovat s ostatními
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství, bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Vzdělávací nabídka

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor
- **Dítě a společnost**

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů k přírodě

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
  - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Očekávané výstupy

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

- vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytváření povědomí o kulturním prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytváření elementárního povědomí o technickém prostředí o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi
  - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Očekávané výstupy

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- všímát si kulturního dění v nejbližším okolí
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
  - mít povědomí o kulturním prostředí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Téma: Uspáváme zvířátka

Cíl pro děti: Umět charakterizovat roční období zima a vše, co se k tomuto období pojí

Cíl pro učitelky: Učit děti vnímat rozmanitý, opakující se řád přírody. Umět své představy vyjádřit tvořivě, pohybově i dramaticky.

Cíl pro pobyt venku: Pozorovat měnící se počasí.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Mít povědomí o střídání ročních období, přiřadit změny v přírodě k určitému období
- Znat tradici Sv.Martina
- Znat tradice pojící se k adventu
- Mít poznatky o přírodních jevech
- Vědět, jak se připravují zvířata na zimu
- Zapamatovat si krátkou básničku, písničku (Bude zima, bude mráz,...)
- Pohybovat se bezpečně ve skupině dětí, respektovat pravidla (PH Mrazík)
- Respektovat rozdílné schopnosti (lidí, dětí)
- Chápat podstatu hry a její pravidla
- Dodržovat pravidla
- Umět přijmout prohru

Téma: Čertoviny

Cíl pro děti: Umět rozlišovat protiklady – dobro/zlo, hodný/zlobivý aj.

Cíl pro učitelky: Vytvořit příjemnou a bezpečnou atmosféru pro tuto tradici.
Rozvíjet fantazii, kreativitu a kritické myšlení.

Cíl pro pobyt venku: Mikulášská výzdoba v MŠ.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Rozlišovat dobro a zlo
- Vědět, co je slušné chování – pravidla
- Umět přijmout dar a poděkovat
- Překonat strach z nadpřirozených bytostí
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- Pojmenovat obvyklé povahové vlastnosti
- Spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem (Čertí školka)
- Pohybovat se dynamicky po delší dobu (PH Čertí ocásky)
- Využívat výtvarné techniky k výzdobě prostředí (čertí řetězy, peklo)
- Zkoušet různé výtvarné techniky – peklo (červená voskovka + tuš)
- Výroba čerta a Mikuláše

Téma: Sejdeme se u stromečku

CÍL PRO DĚTI: Umět vyslovit své přání

CÍL PRO UČITELKY: Seznamovat děti s lidovými tradicemi Vánoc.

CÍL PRO POBYT VENKU: Vnímat změny počasí a vědět, jak se oblékat

Konkretizované očekávané výstupy:

- Prožívat vánoční atmosféru
- Uvědomit si výjimečnost sváteční chvíle
- Znat české adventní a vánoční zvyky (stromeček...)
- Znat různé významy Štědrého dne
- Umět očekávat, těšit se
- Umět darovat dárek
- Aktivně komunikovat s ostatními
- Umět naslouchat druhému (co si přeji od Ježíška)
- Zvládat různé výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými materiály
- Uvědomit si, že vlastnoručně vyrobený dárek udělá radost nejen obdarovanému, ale i tomu, kdo ho vyrábí
- Zapamatovat si jednoduchou básničku a reprodukovat ji
- Všímat si změn ve svém okolí, co se v okolí děje
- Být součástí společenství (vesnice – vystoupení)
- Seznámit se s tradicemi v jiných zemích (kniha z knihovny)
- Vyzkoušet různé vánoční zvyky
- Výlet za tradicemi (Výstava, trhy)
- Být součástí společenství (veřejné vystoupení, koledování)
- Umět se prezentovat před publikem

Téma: Tříkrálovská cesta

Cíl pro děti: Znat Betlémský příběh, jména králů, koledu.

Cíl pro učitelky: Seznámit děti s tradicí Tří králů - význam „ Tříkrálovské sbírky“
– charita

Cíl pobytu venku: Vytvořit „ Tříkrálovskou stezku“ s úkoly.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Mít povědomí o známé tradici
- Hrát v roli
- Samostatně vyprávět zážitky z vánoc
- Umět/pokusit se výtvarně znázornit radost, zážitek (abstrakce)
- Kresba pastelkou – dárek od Ježíška – uvolnění ruky
- Uvědomit si vztahy mezi lidmi – přátelství, pomoc ostatním
(Tříkrálová sbírka)
- Dodržovat pravidla hry (PH Na tři krále)
- Zpěv koledy

Téma: Hostina pro zvířátka

Cíl pro děti: Znat zvířata, která v zimě spí a která naopak ne a jak jim lze pomoci zimu přečkat.

Cíl pro učitelky: Rozvoj vztahu k přírodě, nové vědomosti o životě zvířat

Cíl pobytu venku: Donést do krmelce potravu pro zvířata

Konkretizované očekávané výstupy:

- Naučit se, jak můžeme v zimě pomáhat zvířatům a ptákům (výroba krmítka, ptáčků)
- Vědět, jak zvířata tráví zimu
- Umět rozlišit zvířata teplomilná (ptáci v teplých krajích) x domácí x lesní
- Vědět, která zvířata v zimě spí – co se děje s jejich tělem
- Rozvoj fantazie – výroba příbytků pro zvířátka
- Mít povědomí o práci hajného a myslivce a o nutnosti péče o lesní zvěř
- Umět pozorně naslouchat příběhu (Hajný Robátko)
- Orientovat se v řadě – první poslední, před, za (Pohádka O rukavičce)
- Zapojit se do dramatizace příběhu, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- Pracovat s neobvyklým výtvarným materiálem (zrníčka, piliny...)

- Grafomotorika – uvolnění ruky – ptáček na krmítku, špetkový úchop
- ptáčky v krupici

Téma: Hrajeme si se sněhem

Cíl pro děti: Znat vlastnosti sněhu, ledu. Vědět, co si obléknout a jak se bezpečně chovat.

Cíl pro učitelky: Poznávat zimní přírodu a její charakteristické znaky, skupenství vody.

Cíl pro pobyt venku: Experimenty se sněhem, ledem.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Seznámit se s charakteristickými znaky zimního období (sníh, mráz, led)
- Poznat vlastnosti ledu a sněhu, seznámit se s různými skupenstvími vody
- příprava jednoduchých pokusů
- Házet vrchním obloukem – koule
- Umět spolupracovat ve skupině (koulovaná)
- Umět zacházet s nůžkami (vločka)
- Doprovázet pohyb zpěvem, pohybovat se rytmicky – HPH Postavil jsem sněhuláka na ledu
- Soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

- Důvěřovat vlastním schopnostem
- Sestavit části v celek
- Seřadit malý, větší, největší

Téma: Zimní radovánky

CÍL PRO DĚTI: Poznávat zimní sporty

CÍL PRO UČITELKY: Posilovat sebevědomí u dětí

CÍL PRO POBYT VENKU: Objevovat krásy zimní přírody

- Seznámit se a částečně si i vyzkoušet některé zimní sporty a radovánky
- Vědět, jaké oblečení a obuv je vhodné na zimu, proč na ně musíme zvláště v zimě dbát
- Uvědomit si, jaká nebezpečí na nás v zimě číhají (pohyb na ledu, silnici)
- Umět se pohybovat na nakloněné rovině
- Vyzkoušet různé způsoby pohybu (lyže, brusle nápodoba)
- Umět, pokusit se předvést pantomimicky zimní sport
- Rozvíjet práci s barvou (zapouštění, koláž, zmizík)

- Improvizovat a hledat náhradní řešení (jedeme na hory – ve městě není sníh)
- Navazovat vztahy s dětmi
- Mít ve skupině kamarády (PH Na mrazíka s vysvobozováním)
- Vyhledávat partnera pro hru (jízda na saních)
- Vědět jak se správně obléci v zimě (zdraví)
- Rozlišit vhodné oblečení

Téma: Nasadíme masky, bude nám tu hezky

Cíl pro děti: Radostně si užít maškarní bál a vše, co k tomu patří.

Cíl pro učitelky: Seznámit děti s tradicí masopustu, maškarní bál. Rozvoj fantazie, radost z pohybu – sladění pohybu s hudbou.

Cíl pro pobyt venku: Masopustní průvod.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Osvojit si základní poznatky o lidových zvycích a tradicích v období masopustu
- Umět prožívat a projevovat radost
- Chápat humor a vtip – umět ho vhodně a citlivě použít, přijmout vtip na svou osobu
- Umět rozlišit humor a posměšek
- Být pohybově aktivní po delší dobu při řízené i spontánní aktivitě

- Chápat jednoduché hádanky
- Využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- Chápat podstatu hry, být poctivý ve hře (PH Židličkovaná)
- Chovat se ohleduplně k mladšímu kamarádovi – pomáhat mu

Téma: Hrajeme si s Břétou Kostičem

Cíl pro děti: Umět pojmenovat části těla, základní funkce soustav-orgánů, smyslů

Cíl pro učitelku: Seznámit děti s vlastním tělem a vnitřními orgány a smysly.

Cíl pro pobyt venku: Zdokonalování hrubé motoriky

Konkretizované očekávané výstupy:

- Umět pojmenovat konkrétní viditelné části lidského těla, včetně některých dílčích částí
- Znat některé vnitřní orgány a jejich základní funkce
- Mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- Přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb dle vzoru či pokynu (Hlava, ramena..)
- Vědět o pozitivních účincích pohybu a sportu
- Pohybovat se dynamicky po delší dobu - běh
- Zvládat nižší překážky, různé druhy lezení

- Zvládnout nakreslit postavu – všechny části těla
- Domluvit se s ostatními, spolupracovat (skládání postavy)
- Umět se podřídit rozhodnutí skupiny (většiny) při výběru PH
- Mít poznatky o existenci jiných národů – tělesné znaky

Téma: Tajemství zázračných vitamínů

CÍL PRO DĚTI: Snažit se uvědomovat, co je dobré a co je špatné pro naše tělo

CÍL PRO UČITELKY: Vytvářet duševní pohodu u dětí

CÍL PRO POBYT VENKU: Pečovat o čistotu svého okolí

Konkretizované očekávané výstupy:

- Znat základní zásady zdravého životního stylu
- Vědět, jak pečovat o osobní hygienu
- Získat povědomí o vnímání okolního světa pomocí smyslů – zrak, chuť, čich, hmat
- Vědět co poškozují naše zdraví
- Uvědomovat si, co je nebezpečné
- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- Rozlišit zdravé na nezdravé potraviny
- Následně umět potraviny zpracovat – improvizace

- Spolupracovat s dospělým (výroba salátu)
- Dodržovat pravidla soužití v MŠ – neohrozit své zdraví
- Uvědomit si jaké nebezpečí nám hrozí ve školce, jak mu předcházet (pravidla)

Téma: Vyzrajeme nad bacily

Cíl pro děti: Znat pozitivní vliv zdravé stravy - vitamíny, pohybu na čerstvém vzduchu, vhodné oblečení, hygienické návyky.

Cíl pro učitelky: Přiblížit poznatky týkající se ochrany zdraví, prevence proti nemocím

Cíl pro pobyt venku: Návštěva lékárny.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Znat rozdíl mezi zdravím a nemocí
- Vědět, jak se chová nemocný člověk
- Získat povědomí, jak můžeme nemocnému pomoci a jak o něj pečovat
- Znat zásady výživy v nemoci
- Vnímat odlišnosti a podle toho přizpůsobovat svůj přístup (handicapovaní lidé)
- Projevovat ohleduplnost ke kamarádům i dospělým

- Získat povědomí o povolání lékaře – jak se u lékaře chováme, jaké lékaře známe, s čím nám pomohou (Nebojte se doktora)
- Umět u lékaře umět pozdravit, požádat, poděkovat
- Hra v roli – na lékaře

Integrovaný blok: Jak se budí jaro

Cíl:

Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi a planetou Zemí.

Charakteristika

V tomto bloku se budeme věnovat pozorování změn v přírodě s typickými znaky nadcházejícího jara – návrat ptáčků z teplých krajin, seznamovat děti s mláďaty na dvorku, jarní práce na zahrádce – co se seje, co se sází. Představíme dětem dětskou literaturu – pohádky, dětské knihy. Rozvíjíme vztah ke knize, k četbě, hrajeme divadlo, využíváme loutky a maňásky. Seznámíme děti s tradicemi – Vítání jara, velikonočních svátků a s lidovými zvyky v době pálení čarodějnic a stavění májek. Poznáváme prostředí rodiny, vzájemné vztahy a sounáležitost členů rodiny a připravíme oslavu svátku maminek. Rozvíjet povědomí o životě lidí na Zemi. Učíme se chránit životní prostředí, třídit odpad. Rozvíjíme úctu k životu ve všech formách. Hovoříme s dětmi o vesmíru, planetách, o životě na Zemi, o vlivu člověka na životní prostředí. Všechno kolem se mění, vyvíjí pohybuje a proměňuje, svět má svůj řád. Budeme si povídat o práci dospělých a řemeslech ve spolupráci s rodiči. Seznámíme předškolní děti s prostředím ve škole.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj a užívání všech smyslů

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

Očekávané výstupy

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby – drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, běžnými pracovními pomůckami
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tary předmětů a jiné specifické znaky)
- zvládat sebeobsluhu a pracovní úkony

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a produktivních jazykových dovedností (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Vzdělávací nabídka

- samostatný slovní projev na určité téma
- prohlížení a „čtení“ knížek
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

Očekávané výstupy

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)

Očekávané výstupy

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

Očekávané výstupy

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Vzdělávací nabídka

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- aktivity podporující sblížení dětí
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření

Očekávané výstupy

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Vzdělávací nabídka

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

Očekávané výstupy

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, , planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětmi srozumitelnými reáliemi o naší republice
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Téma: Jarní kouzlo

Cíl pro děti: Hodnotit vlastní chování

Cíl pro učitelky: Podporovat samostatnost dětí

Cíl pro pobyt venku: Pomáhat pečovat o životní prostředí, dbát na pořádek a čistotu. Sledovat změny v přírodě, počasí.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Doprovázet pohyb zpěvem (HPH Uvjíme věneček)
- Umět poznat nejznámější jarní květiny

- Zvládnout vytrhávání podle čáry, lepení
- Rozlišovat roční období i jejich typické znaky
- Umět držet správně tužku – uvolňování zápěstí (včelka na kytičce)
- Umět rozkládat slova na slabiky
- Umět pracovat s barvou
- Při hře pracovat ve skupině - přetahování (zima x jaro)
- Cítit sounáležitost s ostatními (PH Věneček)
- Projevovat ohleduplnost a zdvořilost (opakování, stále)
- Vědět, že lze využít jarní rostliny k vaření (kopřivy, pampeliška)
- Procvičení stříhání (tráva, sluníčko)
- Poznávání odlišných výtvarných technik – foukání brčkem – tráva + koláž (suchá květina - sedmikráska)
- Nácvič básně, písničky – Táta včera na venku, Na jaře, na jaře, Jaro Jaro
- Spojení zpěvu s pohybem – Pampeliška
- Vědět, že někteří ptáci se vrací z teplých krajín
- Umět rozeznat některé druhy ptactva
- Vědět, jaký hmyz se objevuje na louce
- Provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály (modelína, papír, nůžky) – hnízdo, ptáček, vajíčka
- Procvičovat paměť (Kimovy hry – co nepatří do jara)

- Umět běhat, skákat, udržet rovnováhu na jedné noze (čáp, vrabec)
- Obracet se na dospělého o pomoc a radu
- Pozorně sledovat uměleckou produkci (Čapí příběhy)

Téma: Už se líhnou kuřátka

Cíl pro děti: Umět pojmenovat mláďata zvířat.

Cíle pro učitelky: Seznámit děti s domácími zvířaty, jejich užitek, pojmenovat mláďata.

Cíle pro pobyt venku: Návštěva chovu domácích zvířat.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Vědět, co se pěstuje a chová na farmě
- Rozlišit zvířata domácí a volně žijící
- Znat zvuky zvířat (domácích)
- Pojmenovat zvířata a jejich mláďata na obrázku i ve skutečnosti
- Vědět, čím se zvířata živí
- Chápat jednoduché hádanky (o zvířatech)
- Rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (dole, nahoře, před, za, vedle, pod, nad, mezi...)

- Spolupracovat se skupinou (co nepatří na farmu), pracovat ve dvojici (Maminka hledá mládě)
- Umět se domluvit s ostatními na společném řešení (domeček pro zvířata)
- Umět pracovat se stavebnicemi
- Práce s pohádkou Devět – počet, přátelství, pomoc kamarádovi
- Poslech a rozbor pohádky O třech prasátkách – přátelství, pohodlnost, odvaha, strach
- Návěst písně – Když jsem já sloužil
- Hra s hudbou – Krávy, krávy (zvuky zvířat, improvizace...)
- Znat písně o zvířatech – hra na Orfovy nástroje, zpěv

Téma: Už nám hopká zajíček

Cíl pro děti: Vytvářet a vyjádřit vztah ke kamarádovi

Cíl pro učitelky: Seznamovat děti s tradicemi jara

Cíl pro pobyt venku: Pozorovat změny v přírodě – návrat ptáků, hnízdění

Konkretizované očekávané výstupy:

- Mít povědomí o tradici Velikonoc a jejích různých výkladech
- Umět s
- oustředěně poslouchat příběh (Jak šlo vejce na vandr)

- Pokusit se vytvořit jiný závěr příběhu
- Dramaticky ztvárnit příběh
- Zapamatovat si krátké říkanky a interpretovat je veřejně
- Umět pozdravit, poděkovat v cizím prostředí
- Vyzkoušet různé výtvarné techniky – zapouštění barev, holící pěna
- Rozlišit základní a rozšířené barvy (i složené)
- Spolupracovat s dospělým (rodiče – velikonoční tvoření)

Téma: Hrajeme si na školu

Cíl pro děti: Znat své jméno, jméno kamarádů, zaměstnanců školy, umět se orientovat v budově MŠ a především „těšit se do školy“, nemít obavy.

Cíl pro učitelka: Vytvořit pozitivní vztah k “učení”, k povinnostem, radostnou atmosféru z nástupu do ZŠ

Cíl pro pobyt venku: Návštěva ZŠ

Konkretizované očekávané výstupy:

- Získat konkrétní představu o škole
- Seznámit se s činnostmi žáka
- Dozvědět se, jak se chovat ve škole – zdvořilostní návyky
- Seznámit se s pojmem „Zápis do školy“
- Připravit se na zápis do školy – pokusit se odstranit obavy

- Procvičit psaní svého jména nebo alespoň prvního písmene (sádrový obvaz, vata)
- Poznat své jméno
- Znat vlastní jméno a adresu
- Rozkládat slova na slabiky
- Chápat, že číslo vyjadřuje počet
- Rozlišovat hlásku na začátku slova
- Poznat u různých obrázků jejich stín
- Seznámit se s tělocvičným náradím – školní tělocvična
- Umět ve styku s dospělými (i neznámými) pozdravit, rozloučit se

Téma: Ta naše maminka

Cíl pro děti: Připravit besídku pro maminky

Cíl pro učitelky: Upevňovat vztahy dětí ke své rodině

Cíl pro pobyt venku: Pozorovat rozkvetlé zahrady, obdivovat barevnost

Konkretizované očekávané výstupy:

- Upevnit si znalosti názvů jednotlivých členů rodiny
- Učit se chápat příbuzenské vztahy
- Chápat funkci rodiny a jejích členů

- Vědět proč je důležité mít kamarády
- Seznámit se s činnostmi různých členů v domácnosti
- Zvládnout kresbu postavy
- Umět samostatně stříhat, lepit (přáníčko mamince)
- Udržovat pořádek a zvládnout jednoduché úklidové práce
- Společná práce sluníčko
- Umět vyprávět o členech rodiny
- Mít povědomí o tom, jak dítě přichází na svět a jak je závislé na ostatních

- **NEJKRÁSNEJŠÍ NA SVĚTĚ**

- Umět popsat maminku
- Kresba obličeje – dárek pro maminku
- Zapamatovat si jednoduchou básničku a reprodukovat ji před publikem
- Umět ovládat sílu a intonaci hlasu
- Spojit tanec se zpěvem
- Obracet se na dospělého o pomoc
- Přijmout tradici oslav

Téma: Vím, čím budu

Cíl pro děti: Znat povolání svých rodičů, prarodičů. Získat kladný vztah k práci.

Cíl pro učitelku: Blíže děti seznámit s profesemi dospělých, vytvořit u dětí kladný vztah k práci.

Cíl pro pobyt venku: Návštěva např. obchodu, pošty, JZD apod.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Získat základní poznatky o některých profesích
- Rozlišit co je a co není užitečné
- Vědět co dělá tatínek s maminkou (zaměstnání)
- Orientovat se v časových údajích v rámci dne (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, dnes, zítra...)
- Umět seřadit obrázky dle posloupnosti a vyprávět příběh
- Pohybovat se koordinovaně a jistě v různém přírodním terénu
- Umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, požádat, poděkovat (hra na obchod)
- Vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se s ostatními

Téma: Náš domov

Cíl pro dítě: Znat státní znaky ČR, znát svou adresu.

Cíl pro učitelky: Seznámení s ČR – státní znaky, základní charakteristika ČR.

Cíl pro pobyt venku: Orientace v prostoru v okolí MŠ, svého bydliště.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Zprostředkovat dětem základní informace o naší republice
- Znat hlavní město, vlajku, hymnu, znak
- Posílit sounáležitost s naší zemí
- Vědět kde se naše republika nachází – práce s mapou (globus)
- Umět aktivně naslouchat
- Procvičit geometrické tvary (vlajky)
- Vědět kde bydlím – ve kterém městě, obci, zemi
- Umět pojmenovat nejbližší město
- Znat rozdíl mezi městem a vesnicí (lidé, dopravní prostředky, obydlí)
- Vědět, že se některé děti narodily v jiném státě – chápat že každý je jiný, jinak vypadá (národnosti)

Integrovaný blok: Svět je velký barevný míč

Cíl:

Vytvoření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě a uvědomění si vlastního vlivu na životní prostředí.

Charakteristika

Radostně prožíváme „Den dětí“. Utváříme povědomí o existenci jiných ras a kultur. Seznamujeme děti se znaky léta, s přírodními jevy, s počasím. Povídáme si kde je náš domov, o našem městě a jeho historii. Opakujeme si a procvičujeme vše co už umíme, co jsme se naučili a poznali. Připravíme s dětmi slavnostní rozloučení předškoláků. Upozorňujeme na nebezpečí, které na nás číhají v době letních prázdnin – u vody, ve volné přírodě. Vedeme k poznávání rozdílů mezi domácími a volně žijícími zvířaty, zvířaty žijících na jiných světadílech, které můžeme vidět v ZOO. Objevujeme podmořský svět. Zaměříme se na bezpečnost dětí v dopravním provozu, rozlišujeme dopravní prostředky, dopravní značky a situace.

Navrhovaná témata

- Svátek dětí
- Naše město, náš domov

- Loučení se se školkou
- Prázdniny

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

Vzdělávací nabídka

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Očekávané výstupy

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- chápat slovní vtip a humor

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Vzdělávací nabídka

- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

Očekávané výstupy

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Vzdělávací nabídka

- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je –
- rozhodovat o svých činnostech
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka

- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

Očekávané výstupy

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky

Vzdělávací nabídka

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

Očekávané výstupy

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Téma: Slavíme náš svátek

Cíl pro děti: Umět charakterizovat jednotlivá roční období

Cíl pro učitelky: Připravit společně s dětmi rozloučení s MŠ

Cíl pro pobyt venku: Společně si užívat letního počasí na zahradě MŠ

Konkretizované očekávané výstupy:

- Udržovat tradice – oslava dne dětí
- Jsem dítě, kdo je víc – být opatrný na sebe i ostatní
- Mít se na pozoru před neznámými lidmi
- Uvědomovat si, že děti jsou různé (vzhled, národnost, postižení)
- Umět se vypořádat s prohrou
- Nebát se neznámého
- Posílit sounáležitost se skupinou

Téma: Pozor červená!

Cíl pro děti: Vědět, co musí na kole, koloběžce dodržovat za dopravní předpisy, bezpečnost.

Cíl pro učitelky: Seznámit děti s bezpečným chováním v dopravě.

Cíl pro pobyt venku: Návštěva dopravního hřiště.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Naučit se správně zacházet s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji
- Znat a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (přecházení, světelná signalizace)
- Znat pravidla pro jízdu na kole (helma, pravá strana...)
- Umět správně reagovat na světelné a akustické signály (PH Na auta)
- Vědět, kam se obrátit o pomoc, koho přivolat, základní telefonní čísla
- Umět rozlišit základní geometrické tvary (dopravní značky)
- Rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (dopravní značky)
- Nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat a vybrat dle společných znaků (skupina nadřazená – dopravní prostředky)
- Nácvič písničky Jede, jede mašina
- Rozumět a používat základní pojmy označující velikost (krátký, dlouhý, malý, velký, největší, nejmenší, vysoký, nízký, stejný...)
- Řešit jednoduché labyrinty
- Plnit činnosti podle instrukcí
- Dodržovat pravidla hry (PH Na barevná auta)

- Dělit se s druhým o hračku, střídat se
- Hra na dopravu (Výpravčí)
- Besip (materiály)

Téma: Letem světem

Cíl pro děti: Znat některá zvířata, poznat rozdíly mezi zvířaty domácími a zvířaty ze ZOO.

Cíl pro učitelky: Rozšířit znalosti o zvířatech, rozvoj slovní zásoby.

Cíl pro pobyt venku: Rozvoj pohybové obratnosti, koordinace a rovnováhy.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Vědět, kdo žije v ZOO
- Odkud pochází zvířata v ZOO
- Umět pojmenovat některá zvířata žijící v ZOO
- Znat rozdíl života zvířat v zajetí a volné přírodě
- Práce se stavebnicí – stavíme ZOO (skupinová práce)
- Návštěva ZOO – respektovat pravidla chování mimo MŠ, ohleduplnost

- Doprovázet pohyb zpěvem (Čáry, máry, ententýky...)
- Zacházet šetrně s knížkami – encyklopedie

Téma: Hurá jsou tu prázdniny

Cíl pro děti: Vědět, co je pro mě bezpečné a co naopak nemohu bez rodičů dělat.

Cíl pro učitelky: Seznámit děti s bezpečným chováním během letních prázdnin.

Cíl pro pobyt venku: Dodržovat pitný režim, umět se chránit před sluncem.

Konkretizované očekávané výstupy:

- Vědět, co je potřebné sbalit na prázdniny – k vodě, do hor
- Vědět, jak kontaktovat kamaráda na dálku
- Výroba pohlednice pro kamaráda
- Vytvořit, namalovat vhodný dárek na rozloučenou
- Spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek (Bolek a Lolek na prázdninách)

Navrhovaná další témata:

Rákosníček veršuje.

Rákosníček a jeho výlet do doby ledové.

Rákosníček a eskymácký kluk Nanuk

Rákosníček umí třídit odpad

Rákosníček cestuje po světě

Letní piknik s Rákosníčkem

Rákosníček a veselé luštěniny

Rákosníček poznává bylinky

Rákosníček se učí pracovat s hlinou

Rákosníček a jeho kasička

Rákosníček robotem

Rákosníček kutilem

Evaluační plán

Předmět evaluace	Metody	Časový plán	Odpovědnost
Hodnocení ŠVP – soulad ŠVP-RVP	Porady Další vzdělávání a samostudium pedagog. prac.	prosinec červen průběžně	ředitelka, zástupce ředitele zástupce ředitele

Naplňování výchovně vzdělávacího procesu	Kontrolní činnost	průběžně	ředitelka, zástupce ředitele
	Konzultace učitelek	průběžně	učitelky
	Pedagog sám k sobě	denně	učitelky
	<ul style="list-style-type: none"> - co jsem děti naučila - dala jsem dětem prostor pro samostatnost a seberealizaci? - zvolila jsem vhodné metody a prostředky práce? - Hodnocení učitelka x děti- co jsme se dnes dozvěděli nového? - co se nám povedlo x nepovedlo? - co se nám líbilo x nelíbilo? 	denně	učitelky
Portfolio dítěte – (sledování – výsledky vzdělávání a individuální rozvoj dítěte, získané kompetence)	průběžně záznam 2xročně	učitelky	

Naplnění cílů integrovaných bloků	Konzultace učitelek Vyhodnocení bloku a vyvození závěrů pro další práci	týdně po ukončení bloku, červen	učitelky učitelky zástupce ředitele
Osobní rozvoj pedagogických pracovníků	samostudium Účast na DVPP – přenos poznatků na škole	průběžně průběžně dle aktuální nabídky	učitelky ředitelka, zástupce ředitele
Materiálně technické podmínky	Kontrolní činnost – dostatečnost a účelnost vybavení, požadavky učitelek – hračky, pomůcky	průběžně	zástupce ředitele
Spolupráce s rodinou	Porady Monitoring akcí pro rodiče Rozhovory s rodiči	průběžně průběžně průběžně	zástupce ředitele zástupce ředitele učitelky

Pedagogická rada schválila dne 1.9.2023

Školská rada schválila dne 1.9.2023

Přílohy

1. Plán integrace-začleňování, jazykové podpory a jazykového rozvoje dětí cizinců, dětí s OMJ

Pro práci se skupinou dětí cizinců, dětí s OMJ, máme vyčleněno 30 minut 2x týdně během ranních her, dále individuálně denně v průběhu odpoledních činností.

Děti s OMJ se učí jazyk za účelem komunikace. Prvotně se potřebují dorozumět s okolím a vyjádřit své potřeby. V průběhu již prvního užívání jazyka děti začínají implicitně vnímat, že určitá slovní zásoba se objevuje v určitém kontextu a má určitou funkci.

Změna kulturního prostředí je velmi často provázena tzv. kulturním šokem, tedy reakcí na ztrátu jistot, která činí pobyt v novém prostředí psychicky náročnějším. Předcházíme tomu především vytvářením bezpečného prostředí, aby dítě vystavené takovému stresu se neuzavíralo do sebe a nebálo se komunikovat, nereagovalo nezájmem či agresí, nebo se dokonce neschovávalo do spánku či nemoci.

Dítě s OMJ má při nástupu do české MŠ před sebou dvojitý úkol, tedy zvládat každodenní docházku a naučit se češtinu na takové úrovni, aby mohlo nastoupit do základní školy bez větších komplikací a znevýhodnění. V této náročné situaci nabízíme dítěti podporu a pomoc.

K úspěšnému začlenění dítěte s OMJ využíváme tato opatření:

- **Úvodní setkání s rodiči**

Nejlépe za účasti tlumočnicka dojde k předání nezbytných informací mezi rodiči a námi, mateřskou školou. Snažíme se získat co nejvíce informací o dítěti a nastartovat tak účelnou a dlouhodobou spolupráci a komunikaci s rodiči, kterou je třeba udržovat po celý rok.

Zde jsme si vytýčili několik bodů:

1. Přivítat rodiče a představit jim MŠ, co nabízíme a jak s dětmi pracujeme. Rodiče se mají dozvědět o chodu mateřské školy, denním režimu, stravování, platbách, případně můžeme představit inkluzivní plán, školní vzdělávací program atd.
2. Nechat prostor pro dotazy.
3. Předat rodičům tištěné informace v mateřském jazyce, doklady potřebné k zápisu.
4. Nastavit funkční způsob dlouhodobé komunikace mezi rodiči a MŠ (e-mail, oznámení na nástěnce, lístečky s informací).
5. Naplánovat s rodiči vhodný průběh adaptace. Navrhnout rodičům, aby dali dítěti do MŠ hračku či oblíbený předmět z domova, který mu pomůže cítit se lépe především v prvních dnech.
6. Ověřovat porozumění. Je důležité si ověřit, jestli rodiče opravdu porozuměli našim sdělení. Vzájemné porozumění nám pomůže zajistit tlumočnick, případně překладаč.
7. Zjistit z jaké jazykové podpory v rodině dítě přichází.

Bilingvismus

Dva jazyky v rodině: Dítě se narodí se do rodiny, kde každý z rodičů mluví jiným jazykem, takže si oba jazykové systémy osvojuje paralelně.

Migrace rodiny: V rodině se hovoří mateřským jazykem, ve škole a s kamarády mluví dítě jazykem země, v níž žije. Zde jde o následné osvojování.

Bilingvismus přináší dítěti mnoho výhod, můžeme mluvit o dvou životních dimenzích dítěte. Nejedná se jen o schopnost ovládat dva jazyky, ale i o sounáležitost se dvěma kulturami. Bilingvní prostředí v sobě však skrývá i rizika a možné negativní dopady, konkrétně kognitivní problémy jako je opožďování v učení, pomalejší řešení úkolů, či problémy s identifikací, kdy dítě trpí vnitřní rozpolceností, což může vyústit v mutismus, koktání, problémy v chování.

Zde dítě může dosáhnout v jednotlivých jazycích různých úrovní. V jazykovém projevu dítěte lze zaznamenat též fenomén míchání (mixing). Kdy dochází jednak ke směšování slovní zásoby v promluvách, nebo také k interferenci, což je přenos jazykových struktur z jednoho jazyka do druhého. Často také dochází k přepínání jazykových kódů (codeswitching), z čehož se později stane komunikační strategie.

Míchání= Mixing

Při tomto jevu pomáháme dítěti oba jazyky rozlišit. Dítě nenapomínáme a příliš na tuto skutečnost neupozorňujeme, ale nabízíme odpověď v jazyce, ve kterém spolu hovoříme či parafrázujeme jeho sdělení v žádoucím jazyce.

- **Nastavení adaptačního plánu**

Dítěti prodlužujeme pobyt v mateřské škole postupně, v prvních dnech pobývá ve třídě jen krátce, případně s rodičem. Adaptaci dítěti s OMJ se snažíme usnadnit pomocí komunikačních kartiček. Zpočátku pracujeme s kartičkami zobrazujícími základní potřeby dítěte, později se díky nim může dítě lépe orientovat v prostředí MŠ, v instrukcích a denním režimu.

- **Zohlednění přítomnosti dětí s OMJ**

Bereme na vědomí složení dětí ve třídě a podle toho také upravujeme své pedagogické působení týkající se plánování a výběru činností, způsobu jejich organizace a vedení, taktéž svůj jazykový projev, aby byl srozumitelný všem dětem.

- **Podpora začlenění dítěte do kolektivu**

Využíváme různé postupy k tomu, abychom pomohli dítěti s OMJ zapojovat se do her s ostatními dětmi. Každý pedagog má zodpovědnost za to, aby žádné dítě nebylo vyčleněno z kolektivu, dbá na citlivý a empatický přístup, k dětem přistupuje individuálně, hledá optimální cesty a postupy, citlivě vnímá potřeby dětí.

- **Jazyková podpora**

V případě počtu 1 až 3 dětí cizinců je dětem poskytována individuální jazyková podpora v rámci běžných vzdělávacích činností.

V případě 4 a více dětí-cizinců v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání v povinném předškolním vzdělávání zřizujeme skupinu pro jazykovou přípravu v souladu s § 1e vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání. Jazykovou

přípravu poskytujeme pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání, a to v rozsahu jedné hodiny týdně rozdělené do dvou nebo více bloků. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařazujeme do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, a to i do vyššího počtu než osm dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí cizinců. Jako podpůrný materiál při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka využíváme Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Podpora při skupinových činnostech

Při řízených činnostech na děti s OMJ bereme ohled, aby se necítily vyčleněné a činnost pro ně byla přínosná. Dbáme na to, aby měly možnost zapojit se s porozuměním. Děti potřebují vědět, co se děje, proč se to děje a co mají dělat.

Jazyková podpora-konkrétní opatření:

- Využíváme názornost ve všech podobách v průběhu celého dne (jak již bylo zmíněno), obzvláště pak při řízených činnostech. Zapojujeme předměty, rekvizity, fotky, obrázky, kartičky, gesta, ukázky (například při vysvětlování pravidel hry využijeme figuranta-dítě, které předvede, co mají děti dělat.)
- Upravujeme instrukce: Zjednodušujeme, ustálujeme a opakujeme. Dbáme na to, aby při práci v celé skupině měly děti s OMJ možnost dobře

vidět na komunikující učitelku. Vizuální vjem a pohyb rtů ve spojení s výraznou artikulací a gesty usnadňuje porozumění.

- Využíváme ustálené instrukce – malý seznam formulací: Jdeme na koberec. Jdeme ke stolu. Sedneme si na židle. Stoupneme si. Zujeme si bačkory. Uděláme kruh. Chytíme se za ruce.
- Ověřujeme porozumění.
- Propojujeme jazyk s pohybem, zvláště při cvičení nazýváme správně části těla či pozice (sedíme, stojíme, ležíme) a opakujeme vždy několikrát.
- Při výtvarných činnostech využíváme ukázky. Slovní instrukce doplňujeme vždy ukázkou. (Předem ukazujeme dětem finální výrobek, předvádíme stříhání papíru nůžkami.) Provázíme činnost slovním komentářem.
- Při hudebních činnostech volíme vhodné texty. Využíváme obrázky a názornost, aby dítě rozumělo výrazům a příběhu písničky, dohlížíme na správnou výslovnost.
- Práce s dětmi ve skupině a individuální práce s dítětem vždy ladíme s plánovanými činnostmi pro celou třídu. Při individuální práci se vyplatí probrat s dítětem slovní zásobu, pravidla her či básničky, které se objeví v průběhu daného týdne při řízených činnostech, aby se dítě mohlo lépe zapojit, opakování umožní učení.

Struktura jazykové lekce:

- Úvodní rituál:

Zde volíme píseň s pozdravy v jazycích dětí v kurzu, báseň s ukazováním či pohybem. Rituál slouží k přechodu do kurzu, uvolnění dětí a navození pozitivní a radostné atmosféry.

- Opakování:

Tato část je zaměřená na opakování předcházejících témat v podobě pohybové hry nebo písně obsahující slovní zásobu z minulých setkání.

- Hlavní výuková část

Hlavní výuková část sestává z několika her-cvičení. Přináší nové téma či rozvíjející téma z minulého setkání. Obsahem jsou vedená jazyková cvičení zaměřená na vybranou tematickou oblast.

- Pohybové hry

Pohybové hry zaměřené na opakování z předešlých lekcí, případně propojené i s novými naučenými jevy. Učitelce slouží i jako diagnostický nástroj, jak dalece si děti osvojily předchozí látku.

- Závěrečný rituál:

Píseň, báseň nebo říkanka s ukazováním. Ideálně vymýšlíme tak, aby byly obsaženy obtížné jevy nebo důležité fráze (prostorová orientace, barvy, pozdravy).

Texty pro děti

Písničky, básničky a říkadla jsou velmi vhodným prostředkem jazykového rozvoje všech dětí, obzvlášť pak dětí, pro které čeština není mateřským jazykem. Forma básniček podporuje snadné zapamatování díky pravidelnému

rytmu, rýmu a krátkým veršům. Básničky často přednášíme pomaleji, s výraznou artikulací a intonací, což napomáhá porozumění. Zároveň je důležitý kromě tempa a artikulace také způsob přednesu básně. Z hlediska porozumění využíváme způsob recitace, která je snazší a pro děti s OMJ vhodnější než deklamace.

Písničky jsou velmi vhodné pro nácvik výslovnosti, samohlásky zaznívají při zpěvu velmi dlouze a dávají vyniknout i jednotlivým souhláskám. Při pomalejším tempu písničky mají děti s OMJ dostatek času zorientovat se v jednotlivých úsecích a slovech. Hlavním principem, který podporuje učení, je opakování. Tedy básničky a písničky jsou vhodné i proto, že se s dětmi často opakují ve stejném znění a to jim dává obrovskou šanci si je zapamatovat. Tím se můžeme inspirovat i při zadávání každodenních instrukcí a opakovat je ve stejných formulacích. Problém básniček a písniček ve vztahu k dětem s OMJ tkví ve volbě vhodných textů, proto vhodné texty pečlivě vybíráme, případně stávající texty upravujeme.

Příklady:

PROPOJENÍ S POHYBEM:

Hlava, ramena, kolena palce, kolena, palce, kolena palce, Hlava, ramena, kolena palce, oči uši, pusa, nos.

Všechny moje prsty schovají se v hrsti. Spočítám je hned jedna, dva, tři čtyři, pět.

To je břicho, to jsou záda, To je čelo, tváře, brada. To jsou lokty, ramena, Chodidla a kolena.

PROPOJENÍ S ČINNOSTMI: Vezmi žlutou tužku, namaluj si hrušku a pod hrušku talíř, sláva ty jsi malíř!

PRO POKROČILEJŠÍ DĚTI: Dobré ráno, dobrý den, pojdte děti všechny sem! Copak se to venku děje? Slunce se tam na nás směje! Ptáci krásně zpívají, stromy na nás mávají. Na obloze žádný mrak, podívej se, je to tak!

UVEDENÍ ČÁSTÍ DNE:

Dobrou strategií je zařazování stejných básniček ve stejných fázích dne – Raní uvítací básnička, básnička při loučení, básnička před obědem:

To jsou prsty, to jsou dlaně, mýdlo s vodou patří na ně. A po mýdle dobré jídlo, a po jídle zase mýdlo.

Na shledanou, na shledanou, příště zase přijdeme, nahledanou, na shledanou, už se na to těšíme.

Dobré ráno, dobrý den, dneska máme krásný den. (nebo – pojdte děti všechny sem.) Máme ruce na tleskání, (nebo - Mám dvě ruce na tleskání) máme nohy na dupání. (nebo – mám dvě nohy na dupání) Dobré ráno, dobrý den, Dneska máme krásný den. (nebo – dneska zlobit nebudem, nebo –po svačině jdeme ven) Nepoužíváme zdobněliny!

Hop, hop, hop, vpravo, vlevo, v bok, nohou dupni, rukou tleskni, na kolena rychle klekni. Hop, hop, hop, vpravo, vlevo, v bok.

Využití metody KIKUS

Podle metody KIKUS skupina dětí by měla čítat 6–8 dětí, aby se rozvinula skupinová dynamika, ale aby také každé dítě přišlo ke slovu, a činnosti tedy netrvaly příliš dlouho a nepřetěžovaly schopnost dětí udržet pozornost. Lekce probíhají 2x týdně 30 minut. Děti dostávají pracovní listy, kartičky či obrázky k probranému tématu domů, a aby měly na doma přes týden nějaký úkol (opakování slovní zásoby a případně provázání s mateřským jazykem – úkol popsat s rodiči části oblečení na obrázku v mateřském jazyce i v češtině).

Vzdělávací obsah se zpravidla orientuje podle tematických okruhů, což je pro výuku češtiny jako druhého jazyka velmi vhodné. Kurz češtiny tedy navazuje na obsah každodenních činností v MŠ. Děti si procvičují nebo se seznamují s hlavní slovní zásobou (důležitými obraty, gramatickými jevy apod.), které se vážou k dané tematické oblasti. Současně se učí pohybové hry, píseň, básničku s ukazováním apod., které se vyskytnou v pedagogické nabídce v průběhu týdne. Děti tak budou připravené na činnosti v běžném dni, budou se více orientovat, dostanou možnost zapojit se do kolektivu a zažít radost z úspěchu. Vždy postupují pozvolna. Rozvíjíme slovní zásobu, maximálně 5–8 nových slov. V rámci her pak pracujeme s konkrétními předměty, učíme novou slovní zásobu, gramatické jevy atd.

Tematické řazení v průběhu roku:

Já, Já – Ty – ostatní, Počet, Tělo, Činnosti, Rodina, Barvy, Vánoce, Bydlení, Jídlo, Oblečení, Velikonoce, Okolní svět, Zvířata, Čas, Počasí

Lekce dle metody Kikus mají také jasně danou stabilní strukturu (samozřejmě s variabilní náplní), která se opakuje, což podpoří pocit bezpečí a orientaci dětí s OMJ. Při volbě typů činností respektujeme didaktická pravidla běžně uplatňovaná v MŠ (pravidelné střídání klidných a rušných činností, délku činností odpovídající věku dítěte a střídání různých typů činností). Střídáme různé typy činností – rozhovor, píseň, pohybová hra, práce u stolu s didaktickým materiálem apod. Vše by mělo dětem přinášet radost, důraz klademe na motivaci dětí, k tomu využíváme práci s překvapením, tajemstvím, malými odměnami pro děti (nálepky, razítka apod.)

Adaptační plán pro dítě podle Berlínského modelu

První 3 dny (počáteční fáze)	4. den	Kratší doba adaptace	Delší doba adaptace	Stabilizační fáze	Závěrečná fáze
<p>Matka nebo otec přijde s dítětem do MŠ (pokud možno vždy ve stejnou dobu), zůstane asi 1 hodinu s dítětem ve třídě a pak zase odchází společně domů.</p> <p>Rodič</p> <ul style="list-style-type: none"> • spíše pasivní • nenaléhá na dítě, aby se od něj vzdálilo • akceptuje, že dítě vyhledává jeho blízkost, jeho úlohou je „být bezpečným přístavem“ <p>• Pokud možno si nechte ani nehraje s jinými dětmi. Dítě musí mít pocit, že pozornost rodiče je mu kdykoliv k dispozici.</p> <p>Učitel</p> <ul style="list-style-type: none"> • je opatrný, nenaléhá na navázání kontaktu s dítětem. Může mu nabízet hračky nebo se s ním zapojí do hry. • Pozoruje chování rodiče a dítěte, nesnaží se je oddělit. 	<p>(pokud je to pondělí, teprve 5. den)</p> <p>Cílem 4. Dne je předběžně rozhodnut o délce adaptace. Pár minut po vstupu do třídy se rodič s dítětem rozloučí, místnost opustí a zůstane nablízku.</p> <p>Reakce dětí jsou měřítkem pro pokračování nebo přerušování tohoto pokusu o odloučení.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odloučení trvá maximálně 30 minut. To platí i v případě, že dítě začne plakat, ale rychle a natrvalo se nechá utiшит učitelem. • Pokud dítě po odchodu rodiče působí rozrušeně, vystrašeně, sklíčeně nebo začne plakat a je k neutěšení, je třeba rodiče ihned přivolat. 	<p>Poznámka pro učitele: Pokusy dítěte vyrovnat se samostatně se zátěžovou situací a neobracet se přítom na rodiče (případně až odmítání kontaktu s rodičem) mluví pro kratší adaptační dobu, a to přibližně 6 dní.</p>	<p>Poznámka pro učitele: Častý oční a tělesný kontakt s rodičem a silná touha po jeho návratu při pokusu o odloučení 4. den jsou známkou nutnosti delšího adaptačního období, cca 2-3 týdny.</p> <p>S dalším pokusem o odloučení je třeba několik dní vyčkat.</p>	<p>Od 4. dne se pokoušíme o následující kroky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učitel převezme od rodiče péči o dítě • rodič nechává stále častěji učitele reagovat na signály dítěte a pomáhá mu pouze v případě, že dítě učitele ještě neakceptuje. <p>Pokud se dítě při pokusu o odloučení 4. den nechalo utěšit učitelem, je doba odloučení 5. den prodloužena.</p> <p>5. a 6. den je nezbytná přítomnost rodiče v MŠ, aby mohl být v případě potřeby přivolán do třídy.</p> <p>Pokud nelze dítě 4. dne utiшит, měl by se rodič 5. a 6. dne nadále účastnit dění ve třídě</p> <p>7. den pak podle stavu dítěte podnikneme nový pokus o odloučení.</p>	<p>Rodič už se v MŠ nezdržuje. Je však dosažitelný pro případ, že by dítě výjimečně potřebovalo jeho podporu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptace je ukončena, když dítě akceptuje učitele jako „bezpečnou základnu“ a nechá se od něj utěšit. • Tak je tomu například v případě, když dítě protestuje proti odchodu rodiče, avšak nechá se učitelem rychle utěšit a v dobré náladě si hraje.

V adaptační fázi by dítě mělo MŠ navštěvovat pokud možno maximálně na půl dne.

2. Plán prevence rizikového chování

Charakteristika MŠ:

Mateřská škola je umístěna na okraji obce Chocenice, nedaleko lesů a luk, v blízkosti potoka a rybníků, uprostřed zeleně stranou, ale zároveň i na dosah obecního ruchu a hlavní dopravní tepny.

Prostředí skýtá nepřehledné možnosti rozvoje dítěte ve všech oblastech. Slouží k sezónním činnostem a sportům všeho druhu. Děti mají možnost poznávat přírodu tím nejpřirozenějším způsobem - pozorováním, ověřováním, činnostmi zaměřenými na péči nejen o zahradu, ale přirozené životní prostředí vůbec, a zároveň se mohou zapojovat do různých společenských a sportovních aktivit obce i blízkého města Blovice.

Analýza současného stavu:

Celý komplex školy má stanovená pravidelně kontrolovaná opatření předcházející rizikovému chování a umožnění bezpečného pohybu jak dětí, tak veškerého personálu. Vše je zabezpečeno technicky, protipožárně i elektronicky.

Školní zahrada v přírodním stylu je bezpečně vybavena herními i vzdělávacími prvky pro pestré společné soužití všech skupin dětí mateřské školy. Společně poznávají různé přírodní materiály, tvoří z nich, kooperují. Zde děti pěstují i byliny a zeleninu, kterou mohou konzumovat přímo či po zpracování vedoucí ke zdravému stravování.

Děti dobře znají, co na zahradě je jedlé a co není, co je bezpečné a kde je třeba opatrnosti, či dodržení jasných určených pravidel.

Stanovená pravidla jak bezpečnostní tak společenská tvoří vždy společně a následně jejich funkci ověřují, chápou a pod dozorem pedagogických pracovníků dodržují.

Cíle preventivního programu:

1) Dlouhodobé cíle prevence rizikového chování

- podporovat zdravý životní styl dětí
- zajistit povědomí dětí o různých formách rizikového chování a jeho důsledcích
- obeznámit děti s možnostmi předcházení a řešení důsledků rizikového chování

2) Dílčí cíle prevence rizikového chování

Seznámit děti:

- se základními informacemi z oblasti rizikového chování
- s různými důvody, proč se lidé chovají rizikově
- s tím, jak škodlivý vliv má rizikové chování na lidský organismus
- s tím, že ony samy jsou za rizikové chování zodpovědné
- s možnostmi předcházení a řešení šikany
- s nebezpečím plynoucím z manipulace s použitými jehlami a stříkačkami, různými možnostmi nákazy závažnými chorobami
- s tím, proč je důležitá existence určitých norem, předpisů a zákonů pro možnost spokojeného života každého člena společnosti

- s tím, proč je důležité brání většiny léků pouze na doporučení lékaře
- s riziky nedodržování základní osobní hygieny
- s různými typy potravin, které se řadí k tzv. zdravým nebo nezdravým
- s podstatou přátelství, kamarádství a jeho důležitosti pro lidský život
- s důležitostí pomoci v mezilidských vztazích
- s riziky kontaktu s neznámými lidmi
- s rizikovými sporty a bezpečností v dopravě
- s riziky sexuálního zneužívání a syndromu CAN

Časová dotace:

Dílčí cíle prevence rizikového chování jsou zakomponovány do integrovaných bloků prolínající celým školním rokem.

Metody a formy:

- situační metody řešením konkrétního problému
- vyprávění pohádek a příběhů s následným hledáním poučení, hledáním nových řešení jejich správného, lepšího či dokonalého konce
- dramatizace náročných situací a společné hledání jejich správného či bezpečného řešení, využívání dramatických metod hry v roli, aleje, horké židle a mluvících předmětů
- hry a jiné činnosti s využitím pestrého materiálu k prevenci rizikového chování – například dětmi oblíbený soubor Záchranný kruh

- využití interaktivních pomůcek, mediální technologie, videí s příběhy k prevenci rizikového chování Ježkovy voči (Cesta do školy, Respekt,..),...
- organizovaná setkání k prevenci rizikového chování a spolupráce s dalšími organizacemi: Pedagogicko-psychologickou poradnou, logopedem, základní školou Chocenice, Knihovnou města Blovice, ekocentry a ekostatky plzeňského kraje a podobně dle aktuální nabídky a možností.

Organizace prevence v MŠ a její evaluace:

Na realizaci cílů prevence rizikového chování se podílí především třídní učitelky, zapojen je také všechen personál svým vhodným chováním a ukázkovým řešením problematických situací. Třídní pedagogové jsou zodpovědní za realizaci cílů a následnou evaluaci, která je zakomponována jak do tematických hodnocení, tak do závěrečných ročních evaluací.

Evidence:

Rizikové projevy chování dětí, mimořádné situace, následné volené postupy a opatření, také případné další související záznamy jsou evidovány v jednotlivých třídních knihách, případně třídních sešitech pro zápisy úrazů a mimořádných rizikových situací s daty a případnými následnými postupy včetně opatření a následné prevence.

Individuální problematická riziková chování jsou zaznamenávána do listů pedagogické diagnostiky jednotlivých dětí, kde dle znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, je proveden záznam

s následným opatřením, po němž následuje další pravidelné sledování vývoje a pokroků.